Qorti tal-Appell

(Kompetenza Inferjuri)

Imhallef Anthony Ellul

Appell numru: 83/2009

John's Garage Limited (appellanti)

Vs

Kap Kmandant Forzi Armati ta' Malta (appellat)

12 ta' Ottubru, 2018.

1. L-attrici harrket lill-konvenut quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) sabiex ihallasha s-somma ta' sitt elef u mitejn ewro (€6,200) hsara li saret lill-vettura bin-numru ABK 316 f'incident li sehh fil-25 ta' April, 2008.

2. Ghal dawk li huma fatti dawn huma spjegati tajjeb hafna fis-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tas-16 ta' Frar, 2018. Fil-parti dispozittiva tas-sentenza intqal:-

   "Ghal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti:

   1. *Tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-ewwel u t-tieni eccezzjonjiet tal-konvenut.*
   2. *Tilqa' limitatament l-eccezzjoni ulterjuri tal-konvenut fit-termini tal-konsiderazzjonijiet fuq esposti.*
   3. *Tilqa' limitatament it-talba attrici fit-termini tal-konsiderazzjonijiet fuq esposti.*
   4. *Tikkundanna lill-konvenut ihallas lis-socjeta attrici s-somma ta' erba' mija u hamsa u sittin Euro u tmienja u tmenin centezmu (€465.88) – ekwivalenti ghas-somma ta' mitejn Lira Maltija (Lm200), bl-imghax legali sad-data tal-pagament effettiv".*

3. Il-konvenut kien ha b'kera minghand l-attrici l-vettura ABK 316. Vettura li ntuzat minnu waqt tahrig lill-membri tal-Armata biex jikkontrollaw vettura li tkun qeghda teskorta lil persuni distinti (VIP). Jirrizulta li waqt sessjoni minnhom il-vettura nqalbet u garrbet hsarat irreparabbli (ara survey a fol. 3 *et seq*).

4. Fid-19 ta' April, 2010 il-konvenut ta eccezzjoni ulterjuri li taqra:

   "Illi l-Kap Kmandat tal-Forzi Armati ta' Malta mghandux jinzamm responsabbli ghad-danni allegatament subiti minn John's Garage Limited stante li hu kien

kopert bit-termini u l-kondizzjonijiet mehmuza mal-ftehim tal-kiri tal-vettura ABK 316 li gie ffirmat bejn il-partijiet kontendenti u li jinsabu esebiti fl-atti processwali".

5. Wahda mill-kundizzjonijiet fil-kuntratt ta' kera kienet li l-vettura ma tistax tintuza:

   "For racing, pacemaking, reliability trails, speed testing or ***driving tuition****"*.

   L-ewwel qorti qalet li fil-hin li sehh l-incident, il-vettura ma kinitx qeghda tintuza ghal wahda minn dawn l-attivitajiet. Fir-rigward tal-kliem *'driving tuition'*, l-ewwel qorti qalet li jistghu jinftehmu biss bhala:

   *".... l****-uzu tal-vettura biex xi hadd li ma jafx isuq jitghallem isuq****. Din il-Qorti certament ma tistax tikkondividi s-sottomissjoni tas-socjeta attrici li din tinkludi l-uzu tal-vettura ghat-tahrig ta' xufier li jkollu diga' licenzja u esperjenza ta' sewqan, biex dan is-sewwieq jitghallem kif isuq il-vettura f'cirkostanzi partikolari"*.

6. Il-qorti ma taqbilx ma' dak ir-ragunament. Fil-kuntratt ta' lokazzjoni mhemmx definizzjoni tal-kliem 'driving tuition', u mhemm xejn x'jindika li t-tifsira taghha hu bil-mod limitat li spjegat il-qorti. L-ewwel qorti stess qalet li fil-hin tal-incident kien qieghed isir tahrig sabiex xufier, *"jitghallem kif isuq il-vettura f'cirkostanzi partikolari"*. Dak ukoll jikkwalifika bhala *driving tuition*. Il-process sabiex persuna tikseb licenzja tas-sewqan ma jinkludix fih sewqan tat-tip li kien qieghed isir fil-hin tal-incident. Ix-xhud Carollo, li kien qieghed imexxi t-tahrig, xehed:

   "L'esercizio aveva lo scopo di fare ***apprendere agli allievi le tecniche per mantenere il controllo di una vettura per poter operare in sicurezza nell'ambito di un Team per la scorta a VIP****.....*

   Lo scopo dell'esercizio e' ***di fare compiere all'allievo cambi rapidi di direzione*** *pur mantenendo una bassa velocita"*.

7. Hu ovvju li sabiex xufier ikun jista' jaghmel dawk it-tip ta' manuvri, hemm bzonn ta' tahrig. Fil-fatt jirrizulta wkoll li fil-hin tal-incident, Carollo kien passiggier fil-vettura. Ghalhekk meta sehh l-incident kien qieghed ighallem lix-xufier jaghmel certu manuvri li ma jsirux ta' kuljum. L-istess xhud qal li sehh l-incident meta x-xufier:

   "nell'affrontare una curva di 90 gradi a destra a una velocita non superiore al 40km/h, saliva erroneamente in maniera decisa sul cordolo con le ruote interne alla curva causando il rovesciamento della vettura".

8. Alexander Vella, ix-xufier li kien qieghed isuq il-vettura fil-hin tal-incident, qal lill-pulizija:

"Kont qed naghmel kors tal-VIP protection mal-AFM u l-Armata Taljana u waqt li kont qed indur qbadt ir-rota ta' wara fuq island tal-konkos, inqlibt fuq gemb u wara ghal fuq is-saqaf".

9. Hu ghalhekk car li l-incident sehh waqt it-tahrig ta' sewqan.

10. Mill-provi ma rrizultax li l-appellat gharraf lill-appellanti li ried jikri l-vettura ghal dak it-tip ta' tahrig.

11. Maghmula dawn il-konsiderazzjonijiet il-qorti hi tal-fehma li l-ewwel qorti kellha tikkonkludi li l-konvenut kien *in breach of contract*.

12. Il-qorti xorta kkundannat lill-konvenut sabiex ihallas danni fl-ammont ta' €465.68 peress li kkaguna hsara lill-vettura, u applikat klawzola 5(d)(i) tal-kuntratt ta' kiri. Fin-nota ta' sottomissjonijiet li pprezenta fl-ewwel qorti, il-konvenut argumenta li f'kull kaz jekk jinstab responsabbli ghall-hsara li garrbet il-vettura, l-iktar li jista' jkun ikkundannat ihallas hi s-somma ta' €465.88 peress li l-kuntratt ta' lokazzjoni jipprovdi ghal *capping* tad-danni. Materja li ma tissemmiex fir-rikors tal-appell u fit-twegiba.

13. Fil-kuntratt ta' lokazzjoni jinghad:

"5. Hirer expressly acknowledges personal liability to pay lessor on demand:

(d) Lessor's costs to repair collision or other damages to vehicle provided however hirer's liability for such damage:
(i) Shall not exceed the maximum damage liability of Lm200 in accordance with vehicle type or group as established from time to time by the lessor.
(ii) Shall be waived if hirer has purchased in advance the collision damage waiver access as evidenced by his initials in the box provided for such purpose on the rental agreement".

14. Qalet sew l-ewwel qorti li ma kienx hemm prova li l-konvenut kien hallas minn qabel il-collision damage waiver (CDW), u anzi d-dokument a fol. 41 hu fih innifsu prova li ma thallsitx.

15. Il-qorti tifhem li klawzola 5(i), li qeghda f'*standard form contract* ta' kirja, tapplika fejn il-vettura tkun intuzat bil-mod kontemplat fil-kuntratt u mhux fejn l-inkwilin sfaccatament jikser l-obbligu kuntrattwali. Dan ovvjament

ghaliex sid il-kera jkollu polza ta' assikurazzjoni biex taghmel tajjeb ghall-hsara, u s-somma li tissemma fi klawzola 5 qeghda evidentement tirreferi ghal dik il-parti tal-hsara li ma tkoprix l-assikurazzjoni (*excess*). Jekk wiehed jinterpreta l-klawzola mod iehor ma jkunx jaghmel sens, ghaliex ikun ifisser li sid il-kera ikollu johrog flus mill-but fir-rigward ta' danni li m'ghandu l-ebda htija ghalihom. Ghalhekk dik il-*limitation of liability clause* ma tapplikax ghall-kaz in ezami, cjoe' fejn il-vettura ntuzat ghal skop li ma kienx permess skont il-kuntratt ta' kiri. Dan iktar u iktar meta fl-istess kuntratt jinghad:

"Hirer will return vehicle to the lessor together with all tyres, tool, accessories and equipment ***in the same condition as when received to the place and on the date and time specified overleaf and will use vehicle in a reasonable manner at all times****"*.

16. Fit-twegiba l-konvenut argumenta wkoll:

"33. Illi l-appellat umilment jidderigi l-attenzjoni ta' dina l-Onorabbli Qorti ghall-fatt illi s-socjeta appellanta ma baqghetx titlob lill-kumpannija assiguratrici taghha sabiex taghmel tajjeb ghall-hsara li sofriet ai termini tal-polza".

17. L-ewwel qorti osservat:-

"Ghalkemm f'din il-kawza saret riferenza diversi drabi fuq il-kuntratt ta' assigurazzjoni u ttellghu diversi xhieda tas-socjeta assiguratrici, fl-opinjoni konsiderata ta' din il-Qorti dawn il-provi huma rrilevanti ghar-rizoluzzjoni tal-vertenza odjerna, stante li din il-vertenza hija biss bejn is-socjeta attrici u l-konvenut a bazi tal-kuntratt ta' kiri li ffirmaw u s-socjeta assiguratrici ma gietx kjamata in kawza. Ghalhekk, il-kompitu ta' din il-Qorti huwa li tara jekk bl-agir tieghu, l-konvenut ivvjola il-kuntratt ta' kiri ezistenti bejn il-kontendenti".

Ragunament li l-qorti taqbel mieghu. F'kull kaz mill-provi rrizulta li l-polza ta' assikurazzjoni kienet tkopri l-vettura biex tintuza:-

*"****Use for social and pleasure purposes and for your own business.*** *Excluding use for racing, pace making, reliability,* ***trial*** *or speed* ***testing*** *or use by any person whom the vehicle is hired for the carriage of passengers"*.

Il-kumpannija assikuratrici altru milli kienet gustifikata li tirrifjuta li tikkumpensa lill-appellanti ghall-hsara li garrbet il-vettura.

18. Ghal dak li jirrigwarda l-eccezzjoni li l-incident ma sehhx b'negligenza, traskuragni, imperizja jew nuqqas ta' regolamenti tat-traffiku tal-konvenut,

ghall-qorti hu evidenti li l-kawza li pproponiet l-attrici mhijiex l-azzjoni akwiljana.

19. Ghal dawk li huma danni, irrizulta li l-vettura giet stmata li kellha *pre-accident* value ta' €6,800 u wara l-incident il-valur kien ta' €600. Ghaldaqstant, il-pretensjoni ghal €6,200 hi gustifikata.

Ghal dawn il-motivi thassar is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tas-16 ta' Frar, 2018 u filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut tikkundannah ihallas lill-attur is-somma ta' sitt elef u mitejn ewro (€6,200) bl-imghax mid-data tan-notifika tal-avviz (16 ta' Marzu, 2009). Spejjez taz-zewg istanzi a karigu tal-konvenut.

Anthony Ellul.